

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО ПРОЄКТУ РІШЕННЯ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ПРО ОБЛАСНИЙ
БЮДЖЕТ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2022 РІК (код бюджету
25100000000)»**

Інформація про соціально-економічний стан регіону в 2021 році та прогноз її розвитку на 2022 рік, які покладено в основу проєкту обласного бюджету

Макропоказники економічного і соціального розвитку Чернігівської області за 9 місяців 2021 року

За січень-вересень 2021 року індекс *промислової продукції* (за даними статистичних органів) становив у регіоні 96,6% до відповідного періоду 2020 року.

Позитивну динаміку виробництва продукції забезпечено на підприємствах з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності (+10,7%), з виробництва гумових і пластмасових виробів (+9,6%), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (+8,6%), машинобудування (+47,9 %).

Разом з тим продовжується спад виробництва на підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри та виробів зі шкіри (на 17,2%), виробництва хімічних речовин і хімічної продукції (на 17,1%), з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 10,6%), з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 2,3%) та у добувній промисловості (на 10,0%).

Обсяг *реалізованої промислової продукції* за січень-серпень 2021 року складав 24,9 млрд гривень.

В області функціонує 2 118 *сільськогосподарських підприємств різних форм власності та господарювання*, в тому числі 1 106 фермерських господарств, а також 139,3 тис. особистих селянських господарств.

За 9 місяців 2021 року *індекс валової продукції сільського господарства* області становив 86,5%, в тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 85,3%, у господарствах населення – 88,9%.

У рослинництві такий індекс складав 84,6%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – 82,7%, господарствах населення – 89,2%.

Станом на 01.10.2021 намолочено 1,4 млн т (+10,6%) зернових та зернобобових культур, картоплі зібрано – 1,1 млн т (-9,8%), овочів – 156,0 тис. т (+1,6%).

На зазначену дату в господарствах області утримувалось 150,2 тис. гол. ВРХ, що на 12,0% менше ніж у відповідному періоді 2020 року, в тому числі 79,7 тис. гол. корів, що на 8,0% менше. Поголів'я свиней зменшилось на 1,6% та склало 198,2 тис. гол., чисельність поголів'я птиці – на 3,7% та склала 4 086,8 тис. гол.

Індекс обсягу виробництва продукції тваринництва – 94,4%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – 100,6%, господарствах населення – 88,3%.

Упродовж січня-вересня 2021 року взято на облік 5 485 *суб'єктів підприємництва*, з них 662 од. – юридичних осіб та 4 823 фізичних осіб – підприємців (що, відповідно, на 23,3% та 57,6% більше ніж кількість тих, які припинили діяльність).

За 9 місяців цього року забезпечено зростання надходжень до місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва порівняно з відповідним періодом 2020 року на 19,1% до 2,42 млрд грн, що складає майже половину (46,4%) від усіх податкових надходжень, які контролюються Головним управлінням Державної податкової служби у Чернігівській області.

Обсяг виконаних будівельних робіт за січень-серпень 2021 року становив 1 233,1 млн грн, що на 22,8% менше ніж за такий період 2020 року.

Значна частина загального обсягу будівельних робіт виконана підприємствами на будівництві будівель (697,8 млн грн), з яких 315,2 млн грн – житлових, 382,6 млн грн – нежитлових. Обсяг робіт на будівництві інженерних споруд становив 535,3 млн гривень.

За січень-червень 2021 року **в експлуатацію введено** 59,3 тис. м² житлових будівель, що на 3,8% більше ніж за відповідний період 2020 року.

Оборот роздрібної торгівлі (з урахуванням обороту фізичних осіб) за січень-вересень 2021 року склав 19,1 млрд грн, що на 12,6% більше ніж за січень-вересень попереднього року.

Індекс споживчих цін в області у вересні 2021 року до грудня 2020 року становив 107,5%.

За I півріччя 2021 року освоєно 2,4 млрд грн **капітальних інвестицій**, що на 1,6% менше порівняно з відповідним періодом 2020 року.

За новою методологією обліку **прямих іноземних інвестицій**, де враховано реінвестування доходів нефінансових корпорацій та додатково проведено удосконалення статистики запасів прямих іноземних інвестицій, станом на 30.06.2021 обсяг прямих інвестицій (інструменти участі в капіталі) в економіці області склав 488,9 млн дол. США, що на 8,6% більше ніж за такий період 2020 року.

Зовнішньоторговельний оборот товарами за січень-серпень 2021 року склав 977,9 млн дол. США. Експорт зріс на 43,5% (до 701,7 млн дол. США), імпорт – на 17,0% (до 276,2 млн дол. США). Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 425,5 млн дол. США.

Середня заробітна плата штатних працівників у вересні 2021 року порівняно з вереснем 2020 року зросла на 16,2% і становила 11 497 грн, що у 1,9 раза перевищує розмір мінімальної заробітної плати (6 000 грн). Порівняно з попереднім місяцем поточного року заробітна плата в області зросла на 0,6%.

За статистичними даними на 01.10.2021 сума заборгованості із виплати заробітної плати в області становила 20,8 млн гривень. Порівняно з початком 2021 року її розмір збільшився на 4,5 млн грн або на 27,8%. У вересні 2021 року сума боргу збільшилася на 0,7 млн грн (+3,6%). Загальна кількість підприємств-боржників складає 14 одиниць.

У загальній структурі заборгованості борги у промисловому секторі економіки на 01.10.2021 становили 15,4 млн грн (74,1%).

Основними об'єктивними причинами існування заборгованості із заробітної плати є: низька платоспроможність, високий рівень збитковості підприємств, наявна дебіторська заборгованість, нестача у суб'єктів господарювання обігових коштів, зменшення обсягів виконаних робіт, тимчасове призупинення діяльності внаслідок впливу пандемії COVID-19 та карантинних обмежень.

Прогноз соціально-економічного розвитку Чернігівської області у 2021 році

Прогноз здійснено з урахуванням фактичних даних за 9 місяців цього року, аналізу динаміки і тенденцій розвитку сфер економіки.

За підсумками поточного року (за даними Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації) очікується порівняно з 2020 роком **зростання обсягів:**

- реалізованої промислової продукції на 2,5 млрд грн (+7,3%);
- капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування на 242,9 млн грн (+3,1%);
- прямих іноземних інвестицій (наростаючим підсумком) на 27,3 млн дол. США (+6,1%);
- зовнішньоторговельного обороту товарів на 155,5 млн дол. США (+12,6%);
- реалізованої продукції (робіт, послуг) малими підприємствами на 2,8 млрд грн (+9,4%), середніми підприємствами – на 5,1 млрд грн (+7,8%);
- розміру середньомісячної заробітної плати одного штатного працівника на 1 872 грн або на 20,1%, фонду оплати праці штатних працівників (без малих підприємств) на 3,5 млрд грн або на 18,2% (до 22,7 млрд грн), фонду оплати праці працівників (штатних та нештатних), зайнятих економічною діяльністю (без малих підприємств) на 3,4 млрд грн або на 17,1% (до 23,2 млрд грн).

Разом з тим, очікується **зменшення:**

- обсягу валової продукції сільського господарства по всіх категоріях господарств на 353,3 млн грн (-1,1%);
- середньооблікової кількості штатних працівників на 2,7 тис. осіб (-1,6%).

Прогноз соціально-економічного розвитку Чернігівської області на 2022 рік

При прогнозуванні макропоказників економічного і соціального розвитку області на наступний рік враховані основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки, схвалені

постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № 586, статистичні дані, тенденції розвитку регіону, наміри суб'єктів господарювання тощо.

У 2022 році (за даними Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації) порівняно з очікуваним виконанням 2021 року **прогнозується зростання обсягів:**

- реалізованої промислової продукції на 2,2 млрд грн (+5,9%);
- валової продукції сільського господарства по всіх категоріях господарств на 795,0 млн грн (+2,5%);
- капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування на 500,0 млн грн (+6,1%);
- прямих іноземних інвестицій (наростаючим підсумком) на 16,2 млн дол. США (+3,4%);
- зовнішньоторговельного обороту товарів на 73,5 млн дол. США (+5,3%);
- реалізованої продукції (робіт, послуг) малими підприємствами на 3,0 млрд грн (+9,1%), середніми підприємствами на 5,7 млрд грн (+8,1%);
- розміру середньомісячної заробітної плати одного штатного працівника на 2 000 грн або на 17,9% (до 13 200 грн), фонду оплати праці штатних працівників (без малих підприємств) на 3,8 млрд грн або на 16,9% (до 26,6 млрд грн), фонду оплати праці працівників (штатних та нештатних), зайнятих економічною діяльністю (без малих підприємств) на 3,9 млрд грн або на 16,9% (до 27,1 млрд грн).

При цьому **середньооблікова кількість штатних працівників** з урахуванням ситуації на ринку праці та демографічної ситуації **зменшиться на 1,4 тис. осіб (-0,8%).**

Загальні особливості формування показників обласного бюджету на 2022 рік

1) Відповідно до статей 75, 77 Бюджетного кодексу України у проєкті обласного бюджету на наступний рік враховані обсяги міжбюджетних трансфертів з державного бюджету, встановлені для цього бюджету Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

2) Проєкт рішення обласної ради «Про обласний бюджет Чернігівської області на 2022 рік (код бюджету 251000000000)» розроблений за типовою формою рішення про місцевий бюджет та програмною класифікацією видатків і кредитування місцевого бюджету, затвердженими Міністерством фінансів України.

3) Дохідна частина обласного бюджету на 2022 рік сформована на основі норм Податкового і Бюджетного кодексів України (зі змінами) та інших законодавчих актів.

При прогнозуванні (на підставі інформації та розрахунків органів, що контролюють справляння надходжень бюджету) дохідної частини бюджету враховано очікувані макропоказники економічного і соціального розвитку регіону в 2021 році та прогнозні дані на 2022 рік, динаміку надходжень податків,

зборів і обов'язкових платежів у 2019-2020 роках та фактичних надходжень поточного року. Прогнозний обсяг надходжень загального фонду (без урахування міжбюджетних трансфертів), який покладений в основу проєкту бюджету на 2022 рік, обрахований у сумі 1 394,0 млн грн, що становить 126,0% до очікуваних надходжень обласного бюджету в 2021 році.

4) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» у наступному році планується встановлення мінімальної заробітної плати з 1 січня у розмірі 6 500 гривень, з 1 жовтня – 6 700 гривень і відповідне підвищення посадових окладів працівників за єдиною тарифною сіткою, що призведе до зростання річного фонду заробітної плати в середньому на 8,4%.

На даний час у проєкті обласного бюджету на 2022 рік нестача бюджетних призначень до розрахункової потреби по Управлінню освіти і науки облдержадміністрації, Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації, Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації та Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації становить 162,0 млн грн (близько двох місячних фондів оплати праці), що в першу чергу обумовлено зменшенням у порівнянні з поточним роком додаткової дотації з державного бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я на 93,4 млн грн (або на 50,3%), базової дотації – на 37,4 млн грн (або на 58,5%) тощо.

Упродовж 2022 року спільно з головними розпорядниками коштів вживатимуться всі можливі заходи для забезпечення бюджетними асигнуваннями видатків установ шляхом внесення змін до показників обласного бюджету згідно з вимогами статей 23, 75, 77, 78 Бюджетного кодексу України.

Питання також вирішуватиметься шляхом реалізації головними розпорядниками коштів планів заходів з оптимізації видатків, мережі та штатів бюджетних установ, а також шляхом виконання керівниками бюджетних установ вимог статті 51 Кодексу щодо утримання чисельності працівників установ та здійснення фактичних видатків на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, лише в межах бюджетних асигнувань на заробітну плату, затверджених бюджетним установам у кошторисах.

У наступному бюджетному періоді головним розпорядникам коштів обласного бюджету необхідно здійснювати заходи щодо економного, ефективного та раціонального використання бюджетних коштів, забезпечити першочергове фінансування видатків на оплату праці та енергоносіїв, не допускаючи простроченої кредиторської заборгованості із зазначених виплат.

Зокрема Управлінням освіти і науки облдержадміністрації має бути опрацьоване питання оптимізації закладів освіти інтернатного типу з низькою чисельністю учнів (Комарівської, Сновської, Старобасанської гімназій), продовжена робота в частині оптимізації мережі професійно-технічних навчальних закладів шляхом їх реорганізації та укрупнення, а також упорядкування штатної чисельності працівників таких закладів.

Департаментом культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації опрацьовуватиметься питання передачі територіальним громадам у їх комунальну власність установ культури і мистецтва, які на даний час фінансуються з обласного бюджету, належать до спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області і при цьому надають послуги переважно жителям окремих територіальних громад. Вирішення зазначеного питання сприятиме розширенню повноважень органів місцевого самоврядування, підвищенню їх ролі та зацікавленості щодо управління майном та об'єктами соціально-культурної інфраструктури, що знаходяться на підпорядкованій території та мають важливе значення і великий потенціал для забезпечення культурного розвитку громад.

5) Обласний бюджет на 2022 рік (як і на 2018-2021 роки) складений та виконуватиметься за програмно-цільовим методом бюджетування.

6) При розробці проєкту бюджету на наступний рік використовувались напрацювання, викладені в Прогнозі обласного бюджету Чернігівської області на 2022-2024 роки, що був розроблений на виконання норм статті 75¹ Бюджетного кодексу України, статті 18 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», і схвалений розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 30.08.2021 № 855 та рішенням обласної ради від 22.10.2021 № 2-6/VIII.

Оцінка доходів обласного бюджету

Загальний розмір доходів обласного бюджету, з урахуванням міжбюджетних трансфертів, визначений на 2022 рік у сумі **2 881 427,9 тис. грн**, у тому числі загального фонду – 1 892 816,1 тис. грн, спеціального фонду – 988 611,8 тис. гривень.

Для порівняння, обсяг обласного бюджету за доходами на 2022 рік більший від початкового його обсягу, затвердженого на 2021 рік (без урахування уточнень, що відбулися упродовж поточного року за рахунок додаткових сум субвенцій і дотацій з державного бюджету та бюджетів територіальних громад, перевиконання дохідної частини загального фонду обласного бюджету тощо), на 503 977,9 тис. грн (+21,2%).

Доходи загального фонду бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) **прогнозуються в сумі 1 394 000,0 тис. грн**, що на 17,8% (+210,9 млн грн) більше порівняно з уточненими (станом на 01.12.2021) бюджетними призначеннями 2021 року та на 26,0% (+287,6 млн грн) більше порівняно з очікуваним виконанням обласного бюджету в поточному році. Прогнозні надходження 2022 року обраховані за участю органів, що контролюють справляння надходжень до бюджету, та з урахуванням необхідності детінізації економіки та розвитку її реального сектору.

Основним бюджетоутворюючим джерелом надходжень загального фонду обласного бюджету є податок та збір на доходи фізичних осіб, питома вага якого складає 89,8% від прогнозованої суми доходів загального фонду 2022 року.

Обсяг надходжень **податку та збору на доходи фізичних осіб** розрахований із урахуванням прогнозованого обсягу фонду оплати праці, наданого

Департаментом економічного розвитку облдержадміністрації, збереженням на 2022 рік ставки оподаткування доходів фізичних осіб на рівні 18,0% та діючого порядку визначення стандартної податкової соціальної пільги у розмірі 50 відсотків прожиткового мінімуму.

З урахуванням інформації Головного управління Державної податкової служби у Чернігівській області, необхідності детінізації економіки та розвитку її реального сектору, відповідно до положень ст. 66 Бюджетного кодексу України, до обласного бюджету **надійде 1 251 135,6 тис. грн податку та збору на доходи фізичних осіб**. Приріст надходжень 2022 року становить 20,1% до уточнених (станом на 01.12.2021) бюджетних призначень 2021 року.

Надходження **податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки** у 2022 році прогнозуються в сумі 79 400,0 тис. грн, що на 1 703,6 тис. грн (+2,2%) більше уточнених (станом на 01.12.2021) бюджетних призначень 2021 року.

При визначенні прогнозних надходжень враховувалась інформація Головного управління Державної податкової служби у Чернігівській області та міжрегіональних управлінь Державної податкової служби України по роботі з великими платниками податків щодо прогнозних надходжень податку на прибуток по підприємствах приватної власності.

Надходження **податку на прибуток підприємств обласної комунальної власності** в 2022 році плануються в сумі 1 088,0 тис. грн, що на 88,0 тис. грн більше планових показників 2021 року. Планування податку здійснювалося, виходячи з динаміки надходжень за попередні роки та з урахуванням прогнозних розрахунків, наданих Управлінням комунального майна Чернігівської обласної ради.

Прогнозний обсяг **рентної плати за спеціальне використання води** на 2022 рік визначено в сумі 12 060, 0 тис. грн, що на 60, 0 тис. грн (+0,5%) більше уточнених (станом на 01.12.2021) бюджетних призначень поточного року. Розрахунок прогнозного показника здійснено з урахуванням інформації Головного управління Державної податкової служби у Чернігівській області щодо прогнозних надходжень рентної плати, динаміки надходжень за попередні роки, а також надходжень поточного року.

Прогнозні надходження **рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення** (крім рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату) на 2022 рік визначені в обсязі 7 142,4 тис. грн, що на 492,4 тис. грн (+7,4%) більше уточнених (станом на 01.12.2021) бюджетних призначень 2021 року. Розрахунок здійснено з урахуванням динаміки надходжень за попередні роки та надходжень поточного року з урахуванням інформації Головного управління Державної податкової служби у Чернігівській області.

Сума прогнозних **надходжень рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату** на 2022 рік

визначена в обсязі 16 114,9 тис. грн, що на 1 074,9 тис. грн (+7,1%) більше уточнених бюджетних призначень 2021 року.

Прогнозний обсяг рентної плати за користування надрами визначений з урахуванням інформації Головного управління Державної податкової служби у Чернігівській області.

Надходження *плати за спеціальне використання рибних та інших водних ресурсів* на 2022 рік передбачені в сумі 36,0 тис. грн, що на 20,0 тис. грн більше уточнених (станом на 01.12.2021) бюджетних призначень 2021 року. При визначенні прогнозного показника врахована інформація Управління Державного агентства рибного господарства у Чернігівській області (Чернігівський рибоохоронний патруль).

Загальна сума *плати за надання адміністративних послуг* на 2022 рік складає 19 953,6 тис. грн, що на 471,6 тис. грн (+2,4%) більше уточнених (станом на 01.12.2021) бюджетних призначень 2021 року. У тому числі плата за ліцензії на певні види господарської діяльності та сертифікати, що видаються місцевими органами виконавчої влади, обрахована в сумі 5,2 тис. грн; плата за ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового та зернового дистиляту, дистиляту виноградного спиртового, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах – 6,4 тис. грн; плата за ліцензії на право оптової торгівлі спиртом етиловим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим – 500,0 тис. грн; плата за ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах – 2 500,0 тис. грн; плата за ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах – 14 850,0 тис. грн; плата за ліцензії та сертифікати, що сплачується ліцензіатами за місцем здійснення діяльності – 360,0 тис. грн; плата за ліцензії на виробництво пального, на право оптової та роздрібною торгівлі паливом, на право зберігання пального – 1 732,0 тис. гривень.

При прогнозуванні плати за ліцензії врахована інформація Головного управління Державної податкової служби у Чернігівській області, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Департаменту енергоефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства облдержадміністрації щодо кількості ліцензій, які планується видавати суб'єктам господарювання в 2022 році на окремі види господарської діяльності.

Плати за розміщення тимчасово вільних коштів обласного бюджету в банківських установах планується отримати в сумі 1 000,0 тис. грн, що на рівні очікуваного виконання 2021 року, в основному за рахунок розміщення коштів спецфонду, зокрема бюджету розвитку (коштів від відчуження майна) та екологічного податку.

Надходження *частини чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до обласного бюджету*, визначені у 2022 році в сумі 236,0 тис. гривень. Рішенням обласної ради від 17.05.2017 № 36-9/VII для обласних комунальних підприємств

затверджений норматив відрахування до обласного бюджету частини чистого прибутку в розмірі 15,0%.

Плата за оренду майна комунальної власності визначена на рівні 4 900,0 тис. грн та більша від плану 2021 року на 1 000,0 тис. гривень. Її обсяг розрахований відповідно до договорів оренди, укладених на 2022 рік, нормативу розподілу та прогнозних надходжень, наданих Управлінням комунального майна Чернігівської обласної ради.

Надходження **коштів від Державного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння** в 2022 році плануються в сумі 3,5 тис. гривень. Прогнозний розрахунок здійснено на підставі інформацій головних розпорядників коштів, підзвітні установи яких здають у вигляді брухту і відходів дорогоцінні метали.

Обсяг міжбюджетних трансфертів, що надійдуть з державного бюджету до загального фонду обласного бюджету в 2022 році та повинні бути обов'язково враховані в ньому згідно із статтею 97 Бюджетного кодексу України, складає **498 816,1 тис. грн**, що у співставних умовах **на 120 725,7 тис. грн або на 19,5% менше від планових призначень поточного року.**

Ті трансферти з державного бюджету, **які спрямовуються на оплату праці і енергоносіїв у бюджетній сфері** (базова дотація, додаткова дотація на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я, субвенція на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я, освітня субвенція, нова додаткова дотація на проведення розрахунків бюджетних установ протягом опалювального періоду за енергоносії та комунальні послуги) **зменшуються для обласного бюджету** (з урахуванням тих трансфертів, що будуть розподілені бюджетам територіальних громад) **на 11,9%** (у цілому по області збільшуються на 1,8%).

Зокрема сума базової дотації обласному бюджету з державного бюджету на 2022 рік складає 26 514,9 тис. грн (**менше 2021 року на 37 424,2 тис. грн** або на 58,5%), **додаткової дотації на фінансування видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я – 92 498,8 тис. грн (менше на 93 439,1 тис. грн** або на 50,3%), **освітньої субвенції – 215 873,2 тис. грн (більше на 28 670,7 тис. грн** або на 15,3%), **субвенції на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я – 55 952,7 тис. грн (менше, з урахуванням цільових видатків, на 85 301,6 тис. грн** або на 60,4%, що пов'язано із переведенням фінансування видатків на забезпечення препаратами інсуліну та цукрознижувальними препаратами хворих на цукровий і нецукровий діабет до Національної служби здоров'я України з державного бюджету), **субвенції на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа – 36 483,6 тис. грн (більше на 5 474,3 тис. грн** або на 17,7%), **субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами – 12 499,7 (більше на 2 301,0 тис. грн** або на 22,6%) тощо.

Отже, в наступному році можливості обласного бюджету будуть обмежені через зменшення рівня державної підтримки цього бюджету порівняно з 2021 роком за гарантованими державою видатковими повноваженнями.

Обсяг доходів спеціального фонду обласного бюджету на 2022 рік прогнозується в сумі 988 611,8 тис. грн (більше уточненого плану 2021 року на 20 149,2 тис. грн або на 2,1%), із яких:

- **екологічний податок** – 11 162,5 тис. грн (доходи екологічного податку напряду залежать від функціонування промислових підприємств області, що здійснюють відрахування до бюджету цього платежу, і які вживають заходи по зменшенню викидів, забруднення тощо). Податок планується на рівні бюджетних призначень 2021 року;

- **грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища** – 351,0 тис. грн (розрахунок надано Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації);

- **кошти від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва** – 150,0 тис. грн (розраховані згідно з прогнозними обсягами надходження коштів від зміни цільового призначення земельних ділянок, які підлягають вилученню, наданими Головним управлінням Держгеокадастру у Чернігівській області);

- **дивіденди (дохід), нараховані на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є майно комунальної власності** – 60,0 тис. грн (орієнтовна сума надходжень до обласного бюджету від ПАТ «Редакційно-видавничий комплекс «Десна» за даними Управління комунального майна обласної ради);

- **відсотки за користування довгостроковим кредитом**, що надається з місцевих бюджетів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла – 48,0 тис. грн;

- **кошти від відчуження майна, що перебуває у комунальній власності** – 8 000,0 тис. грн (очікуються від продажу гаража, розташованого за адресою: м. Чернігів, вул. Шевченка, 230; двоповерхової нежитлової будівлі, що розташована за адресою: м. Чернігів, вул. Івана Мазепи, 3; Комплексу адміністративно-виробничих, громадських будівель площею 2 212,9 кв.м за адресою: м. Чернігів, вул. Ушинського, 32; цілісного майнового комплексу бази відпочинку «Механізатор», що розташований за адресою: Чернігівська область, колишній Чернігівський район, с. Серединка, урочище Копачево, 3; одноповерхової нежитлової будівлі, що розташована за адресою: м. Чернігів, вул. Івана Мазепи, 3; одноповерхової нежитлової будівлі, що розташована за адресою: м. Чернігів, вул. Івана Мазепи, 3а; нежитлової будівлі, що розташовані за адресою: м. Ніжин, вул. Яворського, 9; частини приміщень за адресою: м. Чернігів, проспект Миру, 20; будівлі Чернігівського обласного дитячого протитуберкульозного санаторію «Зелений Гай» загальною площею 1 942,0 кв.м., а також обладнання, що забезпечувало діяльність санаторію, що розташовані за адресою: м. Чернігів, вул. Верені, 2; господарської будівлі, що

розташована за адресою: м. Чернігів, вул. Толстого, 15). Зазначений перелік об'єктів наданий Управлінням комунального майна Чернігівської обласної ради та потребує затвердження обласною радою тощо.

- **власні надходження бюджетних установ** обласного підпорядкування – 83 926,0 тис. грн;

- **субвенція із спеціального фонду державного бюджету на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах** – 884 914,3 тис. грн (на 35 958,6 тис. грн або на 4,2% більше ніж у 2021 році), яка розподілятиметься обласною державною адміністрацією у відповідності до статті 103¹ Бюджетного кодексу України.

Пояснення до основних положень проєкту рішення про обласний бюджет на 2022 рік

Загальний обсяг видатків обласного бюджету (без урахування надання та повернення кредитів) визначений у сумі 2 876 427,9 тис. грн, у тому числі видатків загального фонду – 1 859 494,1 тис. грн, видатків спеціального фонду бюджету – 1 016 933,8 тис. гривень. Питома вага захищених статей бюджету (за розрахунками по потребі в коштах) складає загалом 90,3%, у тому числі видатків на заробітну плату та оплату енергоносіїв – 80,0%.

Для порівняння, обсяг обласного бюджету за видатками на 2022 рік більший від початкового його обсягу, затвердженого на 2021 рік (без урахування уточнень, що відбулися упродовж поточного року за рахунок додаткових сум субвенцій і дотацій з державного бюджету та бюджетів територіальних громад, перевиконання дохідної частини загального фонду обласного бюджету, розподілу вільного залишку коштів, що склався станом на 01.01.2021 тощо), на 502 393,0 тис. грн (+21,2%).

Видатки бюджету розвитку обласного бюджету на 2022 рік передбачаються в сумі 36 382,0 тис. грн (за рахунок доходів до бюджету розвитку від приватизації майна та дивідендів, нарахованих на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є майно комунальної власності, що надійдуть у наступному році – 8 060,0 тис. грн, за рахунок коштів, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду) – 28 322,0 тис. грн), що становить 1,3% до усієї суми видатків загального та спеціального фондів проєкту обласного бюджету на наступний рік.

Державне управління

На галузь передбачається спрямувати із загального фонду бюджету 35 571,3 тис. грн та 665,0 тис. грн – із спеціального фонду бюджету.

Обласній раді на утримання органів місцевого самоврядування передбачаються видатки загального фонду в сумі 30 660,3 тис. грн, що на 2 620,1 тис. грн або на 9,3% більше 2021 року. Обсяг спеціального фонду бюджету складає 545,0 тис. грн, із них: видатки споживання – 195,0 тис. грн,

видатки розвитку – 350,0 тис. грн (проведення капітального ремонту будівлі комунальної власності за адресою: м. Чернігів, вулиця П'ятницька, 31 і 52).

На виконання Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед Чернігівською областю, здійснення представницьких та інших заходів на 2018-2022 роки передбачені видатки в сумі 1 234,5 тис. грн, що на 270,5 тис. грн або на 28,1% більше 2021 року.

Обласній державній адміністрації для фінансування Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед Чернігівською областю, здійснення представницьких та інших заходів на 2018-2022 роки передбачені видатки в сумі 390,5 тис. грн, що на 50,5 тис. грн або на 14,9% більше 2021 року.

На виконання Програми інформатизації Чернігівської області на 2021-2023 роки плануються видатки в сумі 2 456,0 тис. грн, що на 176,0 тис. грн або на 6,7% менше 2021 року, із них: видатки розвитку – 120,0 тис. грн (придбання обладнання).

Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації на виконання Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед Чернігівською областю, здійснення представницьких та інших заходів на 2018-2022 роки передбачені видатки в сумі 950,0 тис. грн, що на 110,0 тис. грн або на 13,1% більше 2021 року.

Освіта

Пріоритетним завданням галузі в 2022 році, в умовах реформування системи освіти, є збереження майна установ в належному стані, забезпечення кращих можливостей для дітей шляхом доступності та підвищення конкурентоспроможності освіти. Створюватимуться умови для задоволення освітніх потреб учнів з особливостями психофізичного розвитку, їх соціальної інтеграції в умовах закладу загальної середньої освіти. Здійснюватимуться заходи з оптимізації та реорганізації інтернатних закладів, розвитку сімейних форм виховання та удосконалення системи соціальних послуг для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Вдосконалюватимуться підходи до формування замовлення на підготовку фахівців на основі прогнозу потреб економіки регіону, робота з обдарованою і талановитою молоддю, що сприятиме всебічному розвитку індивідуальності дитини, її задатків і здібностей. Також під особливою увагою буде створення умов для захисту учасників освітнього процесу в закладах освіти у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2.

На галузь заплановано спрямувати 924 327,5 тис. гривень. Видатки загального фонду обласного бюджету на освіту становлять 883 304,3 тис. грн, що на 80 311,4 тис. грн або на 10,0% більше очікуваних видатків 2021 року, в тому числі за рахунок освітньої субвенції – 182 088,5 тис. грн (більше порівняно з 2021 роком на 10 377,6 тис. грн або на 6,0%), додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я – 69 374,1 тис. грн,

власних доходів обласного бюджету – 631 841,7 тис. гривень. **Питома вага захищених статей видатків – близько 93,0%.**

Водночас Управлінням освіти і науки облдержадміністрації має бути вирішене питання оптимізації закладів освіти інтернатного типу з низькою чисельністю учнів (Комарівської гімназії, Сновської гімназії, Старобасанської гімназії), продовжена робота в частині оптимізації мережі професійно-технічних навчальних закладів шляхом їх реорганізації та укрупнення, а також упорядкування штатної чисельності працівників таких закладів.

На утримання установ освіти, підпорядкованих *Управлінню освіти і науки облдержадміністрації*, із загального фонду бюджету передбачається 720 248,0 тис. грн, що на 62 638,9 тис. грн або на 9,5% більше очікуваних видатків 2021 року. На оплату праці при плануванні бюджету спрямовується 328 554,6 тис. грн, на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 90 737,2 тис. гривень.

Видатки загальноосвітніх навчальних інтернатних закладів плануються в сумі 354 205,4 тис. грн, у тому числі на оплату праці передбачається 184 356,4 тис. гривень. На оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 46 975,7 тис. гривень.

Видатки професійно-технічних навчальних закладів поки що передбачені в сумі 180 103,2 тис. гривень. Із загальної суми видатків на оплату праці передбачається 85 125,5 тис. гривень. На оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 36 198,9 тис. гривень. При цьому відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 933 з 1 січня 2022 року збільшено розміри стипендій учням закладів професійної (професійно-технічної) освіти (з 490 грн до 1 250 грн або у 2,6 раза).

На підготовку кадрів закладами фахової передвищої освіти, утримання позашкільних закладів, закладів післядипломної освіти, інших закладів та заходів освіти передбачається 185 939,4 тис. грн, при цьому відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 933 з 1 січня 2022 року збільшено розміри стипендій студентам закладів фахової передвищої освіти (з 980 грн до 1 510 грн або у 1,5 раза).

На утримання позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Дивосвіт» (який планується запустити в експлуатацію для відпочинку дітей), підпорядкованого *Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації*, із загального фонду бюджету передбачено 6 962,1 тис. грн, із яких на оплату праці передбачається 1 896,5 тис. грн, на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 273,7 тис. гривень.

На утримання установ освіти, підпорядкованих *Управлінню охорони здоров'я облдержадміністрації*, із загального фонду бюджету передбачено 64 300,4 тис. грн (на 20,7% більше 2021 року), із яких видатки на підготовку кадрів закладами фахової передвищої освіти складають 62 274,9 тис. грн (враховано підвищення розміру стипендій студентам закладів фахової передвищої освіти з 980 грн до 1 510 грн або у 1,5 раза), на заходи з післядипломної освіти (курси для підвищення кваліфікації медичних працівників області) – 2 025,5 тис. гривень.

Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації на утримання закладів освіти та заходи з післядипломної освіти планується 91 793,8 тис. грн (зростання – 1,9%), із яких видатки на підготовку кадрів закладами фахової передвищої освіти – 91 193,8 тис. грн (враховано підвищення розміру стипендій студентам закладів фахової передвищої освіти з 980 грн до 1 510 грн або у 1,5 раза), на заходи з підвищення кваліфікації працівників культури – 600,0 тис. гривень.

У цілому на установи освіти обласного підпорядкування за спеціальним фондом бюджету заплановані видатки у сумі 41 023,2 тис. грн, у тому числі: 36 393,9 тис. грн – видатки споживання, 4 629,3 тис. грн – видатки розвитку. Кошти, передані до бюджету розвитку, складають 1 679,7 тис. грн, а саме: 1 498,0 тис. грн – на завершення капітального ремонту спальних будиночків дитячого оздоровчого закладу «Дивосвіт», 157,4 тис. грн – на капітальний ремонт входу (із влаштуванням пандуса) будівлі Чернігівського музичного коледжу ім. Л. Ревуцького, 24,3 тис. грн – на придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку для осіб з особливими освітніми потребами.

Охорона здоров'я

Пріоритетами розвитку галузі будуть: забезпечення рівного і справедливого доступу населення до медичних послуг належної якості, наближення медичних послуг до споживачів, запобігання та зниження рівня захворюваності, вирішення проблем з надання населенню своєчасних та ефективних медичних послуг з діагностики та лікування коронавірусної інфекції COVID-19, збереження здоров'я медичних працівників, задіяних в наданні медичної допомоги хворим на COVID-19, підтримки комунальних закладів охорони, які не уклали договори з Національною службою здоров'я України.

На фінансування обласних закладів охорони здоров'я, які не уклали договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій із Національною службою здоров'я України (будинки дитини «Надія», обласний центр крові, обласний центр медико-соціальної експертизи, бюро судово-медичної експертизи, обласна база спеціального медичного постачання, обласне патологоанатомічне бюро (на 6 місяців 2022 року, після цього планується запровадження відповідного пакету медичних послуг та здійснення фінансування закладу з державного бюджету Національною службою здоров'я України), інформаційно-аналітичний центр медичної статистики, спеціальних закладів з надання психіатричної допомоги, фінансування оглядів водіїв) передбачена субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я у загальній сумі – 55 952,7 тис. гривень. При цьому обсяг субвенції для закладів, які не уклали договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій із Національною службою здоров'я України, у співставних умовах менше відповідної субвенції 2021 року на 7,1%, що пов'язано із переведенням фінансування видатків на забезпечення препаратами інсуліну та цукрознижувальними препаратами хворих на цукровий і нецукровий діабет до Національної служби здоров'я України з державного бюджету.

Всього на галузь із загального фонду обласного бюджету передбачається спрямувати 170 484,7 тис. грн (**питома вага захищених статей видатків – 95,8%, з оплати праці та енергоносіїв – 77,8%**). Із загальної суми субвенція на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я складає 55 952,7 тис. грн, власні доходи обласного бюджету відповідно до обласної Програми розвитку, підтримки комунальних закладів охорони здоров'я Чернігівської обласної ради та покращання надання населенню медичних послуг на 2022-2025 роки – 114 532,0 тис. грн, а саме:

- 28 421,9 тис. грн – на підтримку комунальних некомерційних підприємств, які уклали договори з Національною службою здоров'я України, в тому числі на: виплату пільгових пенсій – 12 147,0 тис. грн, оплату праці лікарів-інтернів другого та третього років навчання – 5 130,6 тис. грн, виплату заробітної плати працівникам, мобілізованим на військову службу та працівникам, що долучаються до роботи у військоматах – 4 394,3 тис. грн, придбання лікувального харчування для дітей, хворих на фенілкетонурію – 4 400,0 тис. грн, забезпечення слуховими апаратами дорослих і дітей з вадами слуху – 1 000,0 тис. грн, виконання обласної програми COVID-19 (закупівля засобів індивідуального захисту, деззасобів та виплата надбавки до 300,0% працівникам, залученим до надання медичної допомоги хворим) – 1 000,0 тис. грн, на виплату допомоги дітям, народженим від ВІЛ-інфікованих матерів – 350,0 тис. грн;

- 71 081,0 тис. грн – на підтримку комунальних некомерційних підприємств, які не уклали договори з Національною службою здоров'я України, зокрема на фінансування будинку дитини «Надія», обласного центру крові, обласного центру медико-соціальної експертизи, обласної бази спеціального медичного постачання, обласного патологоанатомічного бюро (6 місяців 2022 року) та інформаційно-аналітичного центру медичної статистики, спеціальних закладів з надання психіатричної допомоги, фінансування оглядів водіїв, премія Буяльського тощо;

- 9 274,6 тис. грн – на підтримку дитячих санаторіїв «Пролісок» та «Зелений гай», що дозволить забезпечити збереження майна санаторію «Зелений гай» на період карантину та виплату працівникам по санаторію «Пролісок» 2/3 заробітної плати в умовах вимушеного простою, питання подальшого функціонування санаторію «Пролісок», його перепрофілювання та реорганізації потребує окремих рішень обласної ради;

- 4 154,5 тис. грн – на централізовану закупівлю коронаборів, стент-систем та тромболітичних препаратів;

- 1 600,0 тис. грн – на відшкодування витрат з пільгового зубопротезування окремих категорій населення, у тому числі 600,0 тис. грн на виконання обласної програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, членів їх сімей, а також членів сімей військовослужбовців загиблих (пропавших безвісті) в Афганістані при виконанні міжнародного обов'язку, у Чернігівській області на 2019-2023 роки.

Видатки спеціального фонду бюджету на нагальні потреби в цілому по галузі складають 2 057,0 тис. грн, із яких 2,0 тис. грн – видатки споживання,

2 055,0 тис. грн – видатки розвитку за рахунок передачі коштів із загального фонду до бюджету розвитку, а саме: на придбання автомобіля, промислової пральної машини та центрифуги для будинка-дитини «Надія» – 905,0 тис. грн, придбання двох холодильників, мікроавтобуса, запаювача ПВХ магістралей, ваги мішалки для обласного центру крові – 1 150,0 тис. гривень.

Соціальний захист та соціальне забезпечення

Пріоритетними завданнями галузі будуть: реалізація державної соціальної політики, спрямованої на підвищення розмірів соціальних стандартів і гарантій, забезпечення соціальної підтримки осіб і сімей, які її потребуватимуть.

Упродовж 2022 року передбачається забезпечити:

впровадження інтегрованої системи соціального захисту;

спрощення та наближення до людей соціальних послуг і сервісів в області, підвищення їх якості та доступності;

надання адміністративних послуг соціального характеру з використанням програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»;

забезпечення надання якісних соціальних, реабілітаційних та психологічних послуг, запровадження нових підходів до організації їх надання.

На утримання установ соціального забезпечення, *підпорядкованих Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації*, та на фінансування регіональних програм соціального захисту населення планується спрямувати 310 567,3 тис. гривень.

Для зменшення навантаження на обласний бюджет у 2022 році головним розпорядником коштів будуть здійснюватися заходи щодо ефективного та раціонального використання бюджетних коштів, забезпечення першочергового фінансування видатків на оплату праці та енергоносіїв, не допускаючи простроченої кредиторської заборгованості із зазначених виплат, утримання штатної чисельності працівників в межах доведеного фонду заробітної плати. Потреба у видатках на придбання медикаментів та продуктів харчування буде частково забезпечуватись за рахунок власних надходжень бюджетних установ до спеціального фонду бюджету та власної продукції, вирощеної у підсобних господарствах, в тому числі за рахунок удосконалення визначення собівартості виробленої продукції.

Питома вага захищених статей видатків складає 94,9%, в тому числі з оплати праці та енергоносіїв – 85,4%.

На утримання будинків-інтернатів для літніх людей, осіб з інвалідністю та будинку-інтернату для дітей з вадами фізичного та розумового розвитку передбачається спрямувати 222 609,8 тис. грн, що майже на рівні 2021 року. На оплату праці планується спрямувати 144 160,2 тис. грн, що більше 2021 року на 11 171,1 тис. грн або на 8,4% у зв'язку з підвищенням мінімальної заробітної плати. На медикаменти та продукти харчування – 13 085,2 тис. грн (на рівні 2021 року), на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 18 966,3 тис. гривень.

На утримання обласного центру комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» передбачені видатки в сумі 42 039,3 тис. грн, що на рівні видатків 2021 року. На оплату праці заплановано 29 413,4 тис. грн та на проведення розрахунків з оплати комунальних послуг та енергоносіїв – 2 498,6 тис. гривень.

На утримання обласного центру соціальних служб та обласного соціального гуртожитку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, за загальним фондом заплановано 4 260,6 тис. грн, що на рівні 2021 року, із них видатки на оплату праці – 3 099,1 тис. грн, на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 280,0 тис. гривень.

Видатки на функціонування обласного центру по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат передбачені в сумі 15 676,7 тис. грн, що більше видатків 2021 року на 1 491,9 тис. грн (+10,5%). З них на оплату праці виділено 11 600,9 тис. грн, що більше на 1 113,7 тис. грн (+10,6%). На проведення розрахунків з оплати комунальних послуг та енергоносіїв планується 505,1 тис. гривень.

На утримання обласних центрів соціально-психологічної допомоги, комплексної реабілітації та обслуговування учасників бойових дій, членів їх родин та сімей загиблих, соціальної адаптації передбачено 8 752,6 тис. гривень. На оплату праці планується 5 969,2 тис. грн, з урахуванням підвищення мінімальної заробітної плати, на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 630,4 тис. гривень.

На компенсаційні виплати особам з інвалідністю на бензин, ремонт, техобслуговування автомобілів, мотоциклів та транспортне обслуговування передбачено 953,9 тис. грн (+29,8 тис. грн або 3,2%) та пояснюється збільшенням розміру компенсації у зв'язку із зростанням розмірів прожиткового мінімуму.

На виконання заходів обласної програми відшкодування витрат з поховання померлих (загиблих) учасників бойових дій, постраждалих учасників Революції Гідності та осіб з інвалідністю внаслідок війни, у Чернігівській області на 2021-2025 роки, заплановано видатки на 2022 рік у сумі 630,4 тис. гривень.

На надання матеріальної допомоги членам сімей загиблих (померлих) учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, загиблих (пропавших безвісті) військовослужбовців в Афганістані при виконанні інтернаціонального обов'язку (щомісячно по 500 грн кожному члену сім'ї), одноразові виплати (один раз на рік) до Дня Матері, Дня Батька, Дня вдови, Дня захисту дітей, батькам, дружинам і дітям військовослужбовця, які мають статус членів сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, (по 5,0 тис. грн), до Дня пам'яті захисників України, які загинули у боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України (по 5,0 тис. грн пропорційно кожному члену сім'ї), допомоги на спорудження надгробка на могилі загиблого учасника АТО, ООС (по 20,0 тис. грн) в межах заходів обласної Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, членів їх сімей, а також членів сімей військовослужбовців, загиблих (пропавших безвісти) в Афганістані при виконанні інтернаціонального обов'язку, у Чернігівській

області на 2019-2023 роки, передбачається у 2022 році 7 300,0 тис. грн (+834,0 тис. грн або 12,9%), пояснюється збільшенням контингенту отримувачів допомоги.

На Програму забезпечення житлом учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил та членів їх сімей, внутрішньо переміщених осіб у Чернігівській області на 2020-2022 роки заплановано 100,0 тис. гривень.

Для надання фінансової підтримки громадським об'єднанням ветеранів і осіб з інвалідністю, діяльність яких має соціальну спрямованість в рамках реалізації обласної програми «Соціальне партнерство» на 2021-2023 роки, передбачено 1 500,0 тис. гривень.

На соціальну профілактику серед осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі, надання паліативного/хоспісного догляду немобільних людей – жителів області, надання реабілітаційних послуг особам з інвалідністю, які мають захворювання з ураженням опорно-рухового апарату, заплановано 520,0 тис. грн, в межах обсягу заходів обласної програми залучення організацій громадянського суспільства до надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів у 2021-2022 роках.

Видатки спеціального фонду бюджету заплановані у сумі 47 811,7 тис. грн, в тому числі за рахунок власних надходжень будинків-інтернатів, які розраховані відповідно до Порядку перерахування органами Пенсійного фонду України або структурними підрозділами з питань соціального захисту населення коштів установам, у яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання (75% розміру призначеної пенсії), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 164, планується 41 987,7 тис. грн (39 874,6 тис. грн – видатки споживання та 2 113,1 тис. грн – видатки розвитку). Плануються видатки на капітальний ремонт житлових приміщень та коридору II під'їзду III поверху блоку А в Козелецькому геріатричному пансіонаті в сумі 5 800,0 тис. грн, що дасть можливість розширити мережу закладу на 34 ліжко-місця (що вкрай необхідно) та на придбання принтеру обласному центру по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат – 24,0 тис. гривень.

Службі у справах дітей облдержадміністрації із загального фонду заплановані видатки в сумі 28 595,1 тис. грн, що на 3 958,5 тис. грн більше ніж у 2021 році (зростання – 16,1%).

На утримання трьох центрів соціально-психологічної реабілітації дітей передбачається 28 295,1 тис. грн, що більше очікуваних видатків 2021 року на 3 958,5 тис. грн або на 16,3 %, із них видатки на оплату праці – 17 130,2 тис. грн (зростання – 11,6 %), енергоносіїв – 2 160,8 тис. грн (зростання – 27,6%). Чернігівському центру соціально-психологічної реабілітації дітей плануються видатки на капітальний ремонт внутрішньої системи електропостачання у сумі 570,0 тис. грн, на придбання автомобіля – 300,0 тис. гривень.

На виконання заходів обласної Програми попередження дитячої безпритульності та бездоглядності, розвитку сімейних форм виховання дітей-

сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, на 2022-2026 роки заплановано в 2022 році 300,0 тис. грн, що на рівні 2021 року.

Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації на соціальні програми у галузі сім'ї, жінок, молоді та дітей за загальним фондом передбачається 5 951,3 тис. гривень.

Із загальної суми на утримання комунальної установи «Обласний молодіжний центр» передбачається 4 387,1 тис. грн (із них видатки на оплату праці – 2 337,4 тис. грн), на здійснення заходів на виконання Державної цільової соціальної програми «Молодь України» – 330,4 тис. грн, на заходи державної політики з питань сім'ї – 415,0 тис. грн, на заходи державної політики із забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків та з питань сім'ї – 73,3 тис. грн, на інші заходи молодіжної політики – 745,5 тис. гривень.

Культура

Головними пріоритетами галузі є: збереження, відтворення та примноження духовних і культурних здобутків українського народу, розвиток культурно-мистецького потенціалу, збереження культурної спадщини України, здійснення комплексу заходів, спрямованих на розвиток культурних цінностей регіону, подальший розвиток туристичної галузі області та налагодження міжнародного, міжрегіонального співробітництва у галузі культури і туризму, зміцнення національної єдності, утвердження патріотизму.

На галузь із загального фонду бюджету передбачено спрямувати 170 951,3 тис. грн, що на 10 518,8 тис. грн або на 5,8% менше очікуваних видатків 2021 року. Таке зменшення потребує запровадження розпорядником коштів обласного бюджету заходів щодо ефективного та раціонального використання бюджетних коштів та забезпечення першочергового фінансування видатків на оплату праці та енергоносіїв, не допускаючи простроченої кредиторської заборгованості із зазначених виплат, опрацювання питання передачі територіальним громадам у їх комунальну власність установ культури і мистецтва, які на даний час фінансуються з обласного бюджету, належать до спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області і при цьому надають послуги, в основному, лише жителям окремих територіальних громад.

Питома вага захищених статей видатків складає 90,3%, в тому числі з оплати праці та енергоносіїв – 90,1%.

На оплату праці працівників бюджетних установ культури передбачено 42 020,1 тис. грн, на розрахунки за енергоносії – 6 747,6 тис. гривень.

Із загальної суми видатків театральнo-видовищним підприємствам у загальному фонді бюджету передбачається 90 376,4 тис. грн, що на 9 228,4 тис. грн або на 9,3% менше очікуваних видатків 2021 року. Мистецьким установам необхідно продовжувати працювати над упорядкуванням штатної чисельності працівників, виходячи з рівня завантаженості артистичного персоналу, зокрема в умовах карантинних обмежень.

У видатках Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації на проведення централізованих заходів та на виконання

обласної цільової програми розвитку туризму в Чернігівській області передбачено 2 936,1 тис. грн, що на 171,4 тис. грн або на 6,2% більше цього року.

Видатки спеціального фонду бюджету в цілому по галузі складають 5 032,7 тис. грн, із яких 1 813,6 тис. грн – видатки споживання, 3 219,1 тис. грн – видатки розвитку, в тому числі 3 134,7 тис. грн – за рахунок передачі коштів із загального фонду до бюджету розвитку, а саме: на капітальний ремонт побутової будівлі з вольєрами леопардів та пум у Менському зоологічному парку – 1 025,9 тис. грн, капітальний ремонт центральної доріжки із мощенням ФЕМ та установкою паркових бордюр в зазначеному зоопарку – 709,3 тис. грн, капітальний ремонт будівлі для приматів та водоплавної птиці – 801,1 тис. грн, капітальний ремонт покрівлі та сходів тераріуму – 398,4 тис. грн; поповнення бібліотечних фондів в обласних бібліотеках – 200,0 тис. гривень.

Управлінню капітального будівництва облдержадміністрації за загальним фондом бюджету передбачені видатки в сумі 1 128,4 тис. грн за бюджетною програмою «Інші заходи в галузі культури і мистецтва» на співфінансування заходів по проєкту «Чернігівське князівство від тисячолітньої історії до туристичної промоції», який реалізується за рахунок коштів, отриманих від Європейського Союзу (співфінансування не менше 15%) відповідно до обласної цільової програми розвитку туризму в Чернігівській області на 2021-2027 роки.

Засоби масової інформації

На підтримку засобів масової інформації *Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації* в бюджеті передбачено 4 148,6 тис. грн, що на 315,3 тис. грн або на 8,2% більше очікуваних видатків 2021 року. У тому числі заплановані видатки на утримання комунального закладу «Чернігівський обласний пошуковий науково-редакційний центр». Із загального обсягу асигнувань видатки на оплату праці складають 1 397,5 тис. грн (зростання – 9,9%).

Фізична культура і спорт

Головними пріоритетами галузі є: всебічне фізичне виховання та становлення здорової нації, створення умов для залучення широких верств населення до масового спорту, сприяння розвитку олімпійського, паралімпійського та дефлімпійського спорту, розвитку дитячо-юнацьких спортивних закладів.

На фізичну культуру і спорт всього планується спрямувати 74 775,7 тис. гривень. Із загального фонду бюджету передбачено 74 275,9 тис. грн (більше очікуваних видатків 2021 року на 3 564,9 тис. грн або на 5,0%).

Видатки на оплату праці передбачені в сумі 36 075,1 тис. грн, що менше 2021 року на 1 959 тис. грн (-5,1%). У 2022 році головними розпорядниками коштів будуть здійснюватись заходи щодо ефективного та раціонального використання бюджетних коштів та забезпечення першочергового фінансування видатків на оплату праці та енергоносіїв, не допускаючи простроченої кредиторської заборгованості із зазначених виплат.

Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв передбачаються у сумі 3 856,5 тис. гривень.

За спеціальним фондом бюджету на галузь заплановані видатки в сумі 499,8 тис. грн за рахунок власних надходжень установ.

На утримання установ та проведення заходів із фізичної культури і спорту *Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації* заплановано по загальному фонду бюджету 55 213,3 тис. гривень.

На утримання шкіл вищої спортивної майстерності спрямовується 14 587,2 тис. грн, що на 668,7 тис. грн або на 4,8 % більше 2021 року.

На здійснення фізкультурно-спортивної та реабілітаційної роботи серед інвалідів із загального фонду заплановано 9 415,9 тис. грн, що на 452,1 тис. грн або на 4,6% менше 2021 року.

На фінансову підтримку обласних організацій фізкультурно-спортивної спрямованості – 2 414,1 тис. грн (у тому числі Чернігівського обласного осередку НОК – 850,2 тис. грн, Чернігівських обласних організацій фізкультурно-спортивних товариств «Динамо», «Спартак», «Україна» та «Колос» – 1 563,9 тис. грн). З них на утримання вищезазначених організацій – 1 860,5 тис. грн (у тому числі Чернігівського обласного осередку НОК – 510,8 тис. грн, Чернігівських обласних організацій фізкультурно-спортивних товариств «Динамо», «Спартак», «Україна» та «Колос» – 1 349,7 тис. грн).

На проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з олімпійських і неолімпійських видів спорту заплановано 2 885,0 тис. грн, на забезпечення діяльності обласного центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» та проведення фізкультурно-масових заходів серед населення області спрямовується 6 923,1 тис. грн (у тому числі 5 700,0 тис. грн – придбання спортивних майданчиків в рамках соціального проєкту «Активні парки – локації здорової України»).

На утримання та фінансову підтримку дитячо-юнацьких спортивних шкіл передбачено 18 073,0 тис. гривень.

На підтримку спорту вищих досягнень та організацій, які здійснюють фізкультурно-спортивну діяльність в регіоні, планується 915,0 тис. гривень.

На утримання дитячо-юнацьких спортивних шкіл, що підпорядковуються *управлінню освіти і науки облдержадміністрації*, передбачено 19 562,4 тис. грн, в тому числі 19 062,6 тис. грн – по загальному фонду бюджету, що на 533,2 тис. грн (+2,9%) більше 2021 року, та 499,8 тис. грн – по спеціальному фонду (власні надходження бюджетних установ).

Будівництво та регіональний розвиток

Видатки спеціального фонду бюджету на будівництво та регіональний розвиток передбачаються в загальній сумі 10 657,1 тис. грн (крім капітального ремонту, як передбачено наказом Міністерства фінансів України від 22.09.2021 № 513).

Зокрема *Департаменту енергоефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства Чернігівської облдержадміністрації* на

виконання заходів обласної програми «Питна вода Чернігівської області на 2022-2026 роки» плануються видатки в сумі 10 000,0 тис. грн (будівництво свердловин).

Управлінню містобудування та архітектури облдержадміністрації на реалізацію заходів обласної програми реставрації пам'яток архітектури національного значення на території Чернігівської області на 2020-2023 роки затверджуються видатки в сумі 257,1 тис. грн (розроблення науково-проектної документації та проходження експертизи проєкту реставрації пам'ятки архітектури національного значення Триумфальної арки в м. Новгород-Сіверський Чернігівської області).

Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації для реконструкції систем блискавкозахисту в Червоненському та Понорницькому психоневрологічних інтернатах передбачаються видатки в сумі 400,0 тис. гривень.

Транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство

На фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, а також вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам по спеціальному фонду передбачені видатки в сумі 884 914,3 тис. грн, що більше затвердженого обсягу субвенції 2021 року на 35 958,6 тис. грн або на 4,2%.

Перелік доріг затверджуватиметься розпорядженням голови обласної державної адміністрації з урахуванням пропозицій місцевих органів влади та згідно з нормами статті 103¹ Бюджетного кодексу України, зокрема щодо спрямування не більше 20,0% обсягу субвенції на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності в населених пунктах.

Сільське і лісове господарство, рибне господарство та мисливство

На здійснення заходів із землеустрою за рахунок спеціального фонду обласного бюджету передбачені видатки в сумі 150,0 тис. грн, що відповідає обсягу прогнозних надходжень до обласного бюджету коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва.

На виконання заходів комплексної програми підтримки розвитку агропромислового комплексу Чернігівської області на 2021-2027 роки по загальному фонду передбачені видатки в обсязі 1 300,0 тис. грн, з них на надання субвенції місцевим бюджетам для забезпечення багатодітних сімей нетелями з високим генетичним потенціалом – 910,0 тис. грн та вперше на фінансування заходів регіональної цільової програми боротьби з карантинним бур'яном – амброзією полинолистою в Чернігівській області на 2022-2026 – 1 681,5 тис. гривень.

Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю

Обласній раді передбачені видатки в сумі 8 060,0 тис. грн для формування статутного капіталу КП «Ліки Чернігівщини» (за рахунок доходів до бюджету розвитку від відчуження майна обласної комунальної власності, що надійдуть у

2021 році – 8 000,0 тис. грн та дивідендів, нарахованих на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є майно комунальної власності – 60,0 тис. грн).

На виконання заходів обласної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2027 роки за загальним фондом бюджету передбачені видатки в обсязі 3 500,0 тис. грн (3 000,0 тис. грн – у 2021 році), в тому числі для підтримки Агенції регіонального розвитку Чернігівської області в сумі 1 300,0 тис. гривень.

Видатки на виконання заходів комплексної програми підвищення конкурентоспроможності Чернігівської області на 2021-2027 роки «Чернігівщина конкурентоспроможна» за загальним фондом бюджету плануються в сумі 1 600,0 тис. грн, що вдвічі більше призначень 2021 року.

На реалізацію заходів програми підтримки об'єднань співвласників багатоквартирних будинків Чернігівської області «ЕНЕРГОДІМ» на 2021-2023 роки за загальним фондом передбачаються бюджетні призначення в обсязі 1 500,0 тис. грн, що на рівні 2021 року.

Обласній раді передбачені видатки в сумі 87,2 тис. грн (членські внески до асоціацій органів місцевого самоврядування), що на 3,8 тис. грн або на 4,2% менше 2021 року.

Охорона навколишнього природного середовища

На збереження природно-заповідного фонду (утримання комунальних закладів: «Регіональний ландшафтний парк «Ялівщина» та «Регіональний ландшафтний парк «Міжріччинський») заплановані асигнування у сумі 2 582,3 тис. грн, у тому числі на оплату праці – 1 515,4 тис. грн, що більше очікуваних видатків 2021 року на 449,6 тис. гривень. Питома вага захищених статей видатків складає 72,7%.

На фінансування заходів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища зі спеціального фонду обласного бюджету передбачені видатки у сумі 11 513,5 тис. грн, що відповідає обсягу прогнозних надходжень екологічного податку та грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища в результаті господарської діяльності.

Планування видатків на природоохоронні заходи здійснюється згідно з Положенням про обласний фонд охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області, затвердженим рішенням обласної ради від 18.09.2014 (зі змінами), робочою групою при обласній раді. Проект рішення про затвердження Переліку видатків обласного природоохоронного фонду готує Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації і подає на розгляд постійним комісіям обласної ради та затверджується на пленарному засіданні обласної ради.

Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, громадський порядок і безпека

У 2022 році видатки на виконання заходів цільової соціальної програми розвитку цивільного захисту на 2021-2025 роки передбачені в обсязі 745,0 тис. грн, що на рівні 2021 року (в тому числі 300,0 тис. грн – капітальні видатки).

На заходи з організації рятування на водах (утримання обласної рятувально-водолазної служби) передбачено 6 967,1 тис. грн (у тому числі на оплату праці – 5 018,6 тис. грн), що більше очікуваних видатків 2021 року на 987,3 тис. грн або на 14,2% (в тому числі по оплаті праці на 548,5 тис. грн). Питома вага захищених статей видатків складає 90,8%, в тому числі з оплати праці та енергоносіїв – 89,1%.

Видатки на виконання заходів програми покращення матеріально-технічного забезпечення військових частин, які дислокуються на території Чернігівської області, на 2022-2023 роки заплановані в обсязі 1 250,0 тис. гривень.

Видатки на виконання заходів програми впровадження пілотного проєкту з організації територіальної оборони Чернігівської області на 2021-2022 роки передбачені в сумі 638,0 тис. грн (980,0 тис. грн – у 2021 році).

На виконання Програми профілактики правопорушень у Чернігівській області на 2021-2025 роки передбачені видатки в сумі 2 000,0 тис. грн, із них: видатки розвитку – 1 800,0 тис. грн (придбання обладнання).

Резервний фонд

Відповідно до статті 24 Бюджетного кодексу України для фінансування заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціально-політичного характеру та заходів, пов'язаних із запобіганням виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також інших заходів, що не мають постійного характеру і не можуть бути передбачені під час складання проєкту обласного бюджету, заплановані кошти резервного фонду обласного бюджету в сумі 500,0 тис. грн, що на рівні 2021 року.

Кредитування

Для надання пільгового кредиту індивідуальним сільським забудовникам відповідно до обласної програми підтримки індивідуального житлового будівництва та розвитку особистого селянського господарства «Власний дім» передбачається спрямувати 7 000,0 тис. грн, в тому числі 3 000,0 тис. грн – за рахунок загального фонду та 4 000,0 тис. грн – за рахунок спеціального фонду обласного бюджету (очікуване виконання 2021 року: загальний фонд – 2 000,0 тис. грн, спеціальний фонд – 4 000,0 тис. грн).

Для кредитування молодіжного житлового будівництва відповідно до обласної програми розвитку молодіжного житлового кредитування у Чернігівській області на 2021-2025 роки (з урахуванням видатків, пов'язаних з наданням та обслуговуванням таких кредитів) передбачається використати 2 920,0 тис. грн, в тому числі 2 120,0 тис. грн – із загального фонду обласного бюджету та 800,0 тис. грн – зі спеціального (2021 рік: загальний фонд – 1 500,0 тис. грн, спеціальний фонд – 550,0 тис. грн).

Міжбюджетні відносини

Обсяг базової дотації з державного бюджету передбачений обласному бюджету в сумі 26 514,9 тис. грн (менше 2021 року на 37 424,2 тис. грн або в 2,4 раза).

У Законі України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» обласному бюджету Чернігівської області затверджена *додаткова дотація на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я* в сумі 92 498,8 тис. грн, що на 93 439,1 тис. грн або на 50,3% менше такої дотації поточного року.

Відповідно до частини п'ятої статті 103⁶ Бюджетного кодексу України затверджується розподіл цієї додаткової дотації в сумі 69 374,1 тис. грн (75% загального її обсягу) для обласного бюджету, кошти плануються Управлінню освіти і науки облдержадміністрації. Нерозподілений залишок додаткової дотації складає 23 124,7 тис. грн (25%) і підлягає розподілу упродовж 2022 року згідно з Порядком розподілу додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я між місцевими бюджетами області, затвердженим розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 20.04.2021 № 546 (зі змінами, внесеними до нього розпорядженням голови облдержадміністрації від 23.07.2021 № 791).

Також з державного бюджету передбачено обласному бюджету *додаткову дотацію на проведення розрахунків протягом опалювального періоду за комунальні послуги та енергоносії, які споживаються установами, організаціями, підприємствами, що утримуються за рахунок відповідних місцевих бюджетів*, у сумі 47 498,2 тис. грн (бюджетам територіальних громад – 30 808,2 тис. грн, обласному бюджету – 16 690,0 тис. грн). Розподіл цієї додаткової дотації між обласним та бюджетами громад, у яких індекс податкоспроможності менший 0,9, здійснено виходячи з розрахункової потреби місцевих бюджетів у коштах, яка виникла внаслідок зростання тарифів на природний газ та теплову енергію для установ та закладів, які утримуються з місцевих бюджетів.

Особливості спрямування субвенцій з державного бюджету, виділених обласному бюджету Чернігівської області в 2022 році.

Освітня субвенція передбачається для обласного бюджету в загальній сумі 215 873,2 тис. грн (більше поточного року на 28 670,7 тис. грн або на 15,3%), із якої:

- 182 088,5 тис. грн – розподіляються головним розпорядникам коштів обласного бюджету (на оплату праці педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної та фахової передвищої освіти), що більше 2021 року на 10 377,6 тис. грн або на 6,0%;

- 20 357,8 тис. грн – розподіляються бюджетам територіальних громад області на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів (більше 2021 року на 3 676,86 тис. грн або на 22,0%) за пропозицією Управління освіти і науки облдержадміністрації відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6 пропорційно

фактичній чисельності штатних одиниць педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів;

- 2 552,3 тис. грн – розподіляються Чернігівській міській територіальній громаді на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників приватних шкіл (більше поточного року на 590,6 тис. грн або на 30,1%);

- 10 874,6 тис. грн – нерозподілений залишок субвенції, який буде розподілений в процесі виконання обласного бюджету із урахуванням подальшого створення інклюзивно-ресурсних центрів за поданням Управління освіти і науки облдержадміністрації.

Субвенція на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я передбачається в сумі 55 952,7 тис. грн та повному обсязі направляється Управлінню охорони здоров'я облдержадміністрації на утримання будинку дитини, бюро судово-медичної та психіатричної експертизи, центру крові та медико-соціальної експертизи, патолого-анатомічного бюро (на півроку), бази спеціального медичного постачання, інформаційно-аналітичного центру медичної статистики та відділення з посиленням наглядом Чернігівської обласної психоневрологічної лікарні.

Субвенція на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами затверджена в сумі 12 499,7 тис. грн, що більше 2021 року на 2 301,0 тис. грн або на 22,6% (субвенція розподілена пропорційно до кількості осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти та групах закладів дошкільної освіти, у тому числі: Управлінню освіти і науки облдержадміністрації – 95,9 тис. грн, бюджетам територіальних громад області – 12 403,8 тис. грн).

Субвенція на створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, передбачена в сумі 11 495,0 тис. гривень. Розподіл субвенції буде здійснюватися в процесі виконання обласного бюджету в 2022 році відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Субвенція на проєктні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа затверджена у сумі 36 483,6 тис. грн, що на 5 474,3 тис. грн або на 17,7% більше в порівнянні з 2021 роком (розподіл між місцевими бюджетами буде проведено відповідно до затвердженого порядку).

Субвенція на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах затверджена для обласного бюджету в обсязі 884 914,3 тис. грн, що більше 2021 року на 35 958,6 тис. грн або на 4,2% (перелік об'єктів затверджуватиметься у встановленому законодавством порядку розпорядженням голови обласної державної адміністрації, головний розпорядник коштів – Управління капітального будівництва облдержадміністрації).

Обсяг іншої субвенції з обласного бюджету іншим місцевим бюджетам області складає 13 688,8 тис. грн, із яких:

- на пільгове медичне обслуговування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи – 3 022,3 тис. грн (розподіл між місцевими бюджетами здійснено з урахуванням загальної чисельності осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які мають на це право відповідно до діючого законодавства);
- на фінансування заходів комплексної програми підтримки розвитку агропромислового комплексу Чернігівської області (придбання нетелів багатодітним сім'ям) – 910,0 тис. грн (розподіл здійснено між п'ятьма районними бюджетами (по 182,0 тис. грн кожному) за пропозицією Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації);
- на фінансування заходів регіональної цільової програми боротьби з карантинним бур'яном – амброзією полинолистою в Чернігівській області на 2022-2026 – 1 681,5 тис. грн (розподіл буде здійснено за пропозицією Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації);
- на фінансування заходів Програми сприяння виконанню повноважень депутатами Чернігівської обласної ради на 2021-2022 роки – 8 075,0 тис. грн (в межах фінансових можливостей бюджету, на рівні 2021 року).

Крім того, згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік», прийнятим Верховною Радою України 02.12.2021 другому читанні та в цілому, **нерозподіленими між областями** (розподілятимуться упродовж наступного року згідно з порядками розподілу та використання відповідних субвенцій, затвердженими постановами Кабінету Міністрів України) є такі міжбюджетні трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам:

- субвенція на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених абзацами 5-8 пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I-II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, визначених пунктами 11-14 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов – **1 733 107,5 тис. грн;**

- субвенція на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській

областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11-14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-21 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов – **3 263 224,0 тис. грн;**

- субвенція на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей учасників бойових дій на території інших держав, визначених у абзаці першому пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з перебуванням у цих державах, визначених пунктом 7 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов – **499 800,0 тис. грн;**

- субвенція на створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти – **250 000,0 тис. грн;**

- субвенція на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» – **1 571 334,9 тис. грн;**

- субвенція на реалізацію програми «Спроможна школа для кращих результатів» – **1 000 000,0 тис. грн (загальний фонд) і 412 104,0 тис. грн (спеціальний фонд);**

- субвенція на придбання обладнання, модернізацію їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти – **1 500 000,0 тис. грн;**

- субвенція на створення центрів креативної економіки – **200 000,0 тис. грн;**

- субвенція на забезпечення пожежної безпеки в закладах загальної середньої освіти – **1 500 000,0 тис. грн;**

- субвенція на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад – **187 650,0 тис. грн;**

- субвенція на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження – **200 000,0 тис. грн;**

- субвенція на реалізацію проєктів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України – **441 203,1 тис. грн (загальний фонд) і 1 038 836,8 тис. грн (спеціальний фонд);**

- субвенція на реалізацію проєктів в рамках Програми з відновлення України – **100 536,0 тис. грн (загальний фонд) і 502 680,0 тис. грн (спеціальний фонд);**

- субвенція на розвиток мережі центрів надання адміністративних послуг – **231 000,0 тис. грн;**

- субвенція на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності широкосмугового доступу до Інтернету в сільській місцевості – **500 000,0 тис. грн;**

- субвенція на реалізацію інфраструктурних проєктів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери – **8 700 000,0 тис. грн;**

- субвенція на розвиток спортивної інфраструктури, у тому числі реконструкцію, будівельно-ремонтні роботи об'єктів закладів фізичної культури і спорту, що забезпечують розвиток резервного спорту, льодових палаців/арен та стадіонів – **800 000,0 тис. грн;**

- субвенція на виконання окремих заходів з реалізації соціального проєкту «Активні парки - локації здорової України» – **143 105,4 тис. грн;**

- субвенція на створення центрів культурних послуг – **100 000,0 тис. грн;**

- субвенція на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій – **6 000 000,0 тис. грн;**

- субвенція на реалізацію проєктів ремонтно-реставраційних та консерваційних робіт пам'яток культурної спадщини, що перебувають у комунальній власності – **1 801 930,0 тис. грн;**

- субвенція на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України – **125 000,0 тис. грн;**

- субвенція на стимулювання розвитку індустріальних парків – **400 000,0 тис. грн;**

- субвенція на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів – **25 959,8 тис. гривень.**

Крім того, за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку обсяг державної фінансової підтримки на реалізацію інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку на наступний рік загалом по Україні передбачається ресурс у сумі **5 205 000,0 тис. гривень.**

Розподіл бюджетних коштів ДФРР між областями та м. Києвом здійснюватиметься з дотриманням критеріїв, визначених статтею 24¹ Бюджетного кодексу України (80 відсотків коштів – відповідно до чисельності населення, яке проживає у відповідному регіоні; 20 відсотків коштів – з урахуванням рівня соціально-економічного розвитку регіонів відповідно до показника валового регіонального продукту в розрахунку на одну особу (для регіонів, у яких цей показник менший 75 відсотків середнього показника по Україні)).

Директор Департаменту
фінансів облдержадміністрації

Валерій ДУДКО